ମରକତମଣି ।

ମରକତମଣି ମନୋହର ।
ଧରଣୀରେ ଭୂଷଣ ସ୍ୱଜନେ ଧର ।

ଶ୍ରୀ ଗୋବିନ୍ଦ ରଥଙ୍କ ଦ୍ୱାରା

ପ୍ରକାଶିତ ।

CUTTACK

Printed at the Victoria Press,
Orissa Printing Corporation.

1892.

ମୂଲ୍ୟ ଦୁଇପଇସା ।

ସାରସ୍ୱତମଣି ।

ଶୁଆପଞ୍ଜରାରେ କୁକୁର ରଖିଲେ
ପଢିବ କି ହରିନାମ ।
କୁଆ ଗୁମ୍ଫାରେ ଲୁଚିଲେ କି କରିବ
କେଶରୀସିଂହ ପରାକ୍ରମ ।
ଲୁହା ଯାଉଥାଏ ସିନା ।
ଲୁହାର ଲୁହାର ପୃଷ୍ଠ ଦେଉଥିଲେ
ଲୁହା କି ହୋଇବ ସୁନା ।୧।
ତାମ୍ବେକୁସୁମକୁ ସ୍ପର୍ଶିଲେ ହେଲେ
ହୋଇବ କି ମନୋହର ।
ପାପୀଠାକୁ ସଦ୍‌ଗୁରୁ କି ଦେବ
ଆଶୀର୍ବାଦ ଅଭୟର ।
ଲୁହା ଯାଉଥାଏ ସିନା ।
ଲୁହାର ଲୁହାର ପୃଷ୍ଠ ଦେଉଥିଲେ
ଲୁହା କି ହୋଇବ ସୁନା ।୨।

ଏ ଜାଲୁଣ୍ଡା ଘରେ ବେଲଙ୍କ କେତେ ।
ଚୈତ୍ରାଷ୍ଠା ଚିଲ୍ଲୁରେ ଦାବ ଗୋଡେ ।
ଚୈଠାକାଣ୍ଡା ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ମେଧବ ଦୋଚ୍ଛେ ।
ଘୂଣ୍ଟା ଦାଦ୍ଧ କେଶତେ ସ୍ତନ ଭୁଲେ ।
ଲୋକାପବାଦକୁ ।
ହିଂଷାଏ ହେଲେହେଁ ନ ଡରେ ବୁଦ୍ଧି । ୩ ।

ଥିପରେ ଦାଖିବ ଗନ୍ଧର୍ବଗୁଣ୍ଡ୍ୟା ।
ଜନ୍ମିଲ ଦେବ ଜଦଲୀଗୁଣ୍ଡ୍ୟା ।
ଯାଗେ ଧନ୍ୟଂନ ହୋଇବେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ।
ଭଣ୍ଡାର ହୋଇବେ ପୁରାଣପଣ୍ଡ୍ୟା ।
ତାହାଙ୍କୁ କହିବା ।
କପାଳରେ ଦିନା ଜର ଛାତର୍ବା । ୪ ।

ନଥର ଦଶଘଂଟ ହାସ୍ତଙ୍କଣୀ ।
ଘଥରୁ ଉତ୍ତ୍ରା ହେବ ଯେବେ ଧାମି ।
କର ହାତରେ ଛବ ଧନ୍ଦ୍ର୍ୟ ।
ହିଂସ୍ରଜବ ଯେବେ ଯାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧି ।

ଜାହାଙ୍କୁ କହିବା ।
କପାଳରେ ସିନା କରି ଛାଡ଼ିବା । ୫ ।
କରି ଗୋଦାବରୀ କୂଳରେ ବସା ।
କାଳଦେବତା ସେବ ଯେବେ ତୃଷା ।
କପିଞ୍ଜ ଫଳକ ଚୂଷାଇଲଷା ।
ଅଶ୍ରୁର ବାନ୍ଧିବ ଇନ୍ଦ୍ରଦେବତା ।
ଜାହାଙ୍କୁ କହିବା ।
କପାଳରେ ସିନା କରି ଛାଡ଼ିବା । ୬ ।
ପଞ୍ଚଭ୍ରମଣ୍ଡଳ ପଡ଼ା ସାଗରା ।
ତାକ ଦେବ ଯେବେ ମଣ୍ଡୂକତାଳା ।
ଭୁଜଙ୍ଗସୂତ୍ର ପାଳିବ ରଙ୍ଗ ।
ଜଟିମୁଖ ଯେବେ ହେବ ଲୁଗ ।
ଜାହାଙ୍କୁ କହିବା ॥
କପାଳରେ ସିନା କରି ମାରିବା । ୭ ।
କଉରତନ ମାଳା ଥିବ କରେ ।
ବାଜି ନେବେ ଯେବେ ଘନଘଙ୍କରେ ।

ଯଜ୍ଞଧ୍ୱଂସ ଶ୍ରୀ ମହାପ୍ରସାଦ ।
ଜାତିଧ୍ୱଂସ ହେବ ଯେ ଅପବାଦ ।
ତାହାକୁ କହିବା ।
କପାଳରେ ସିନା କର ମାରିବା । ୮ ।
ବରଗାବ ରସେ* ଦେଇ ମାନସ ।
ବରଜ ବରଷେ ଅରଣ୍ୟ ଗ୍ରାସ ।
ଦେହେ ମଦାକଣାରଜ ଲଗାଇ ।
ଗ୍ରାମଶୂକରୀ କି ହୋଇବ ଗାଈ ।
ଜଗତେ କେବଳ ।
ଜନେ ହସିବେ ସିନା ଏହି ଫଳ । ୯
ଅଲକ୍ତକର୍ଦ୍ଦମ ଜମ୍ବୁକେ ବୋଳି ।
ରସାଳ ବକୁଳ ଶାଖାରେ ମିଳି ।
ଶାଳ ତାହାର ମୁକୁଳକଳାପ ।
କାକ କଣ୍ଠରେ କି ପଞ୍ଚମ ଆଳାପ ।
ଜଗତେ କେବଳ ।
ଜନେ ହସିବେ ସିନା ଏହି ଫଳ । ୧୦ ।

---

* ବରଜାବ (ଶ୍ୱେତଜାବ) ରସେ (ଉଦ୍ୟାନବନ) ।

ଦେହରେ ବାଜିଲେ ଖରନିଶ୍ୱାସ ।
ସମ୍ଭାଳିବାକୁ ନ ଥାଇ ସାହସ ।
କହିଲି ଅଭ୍ରମାନେ ତୋର ଦୃଢ ।
ହାତୀ ଲଭାଇବ ବାନ୍ଧନ୍ତୁ ଗାଢ ।
ଜଗତେ କେବଳ ।
ଜନେ ଭୁଞ୍ଜିବେ ସିନା ଏହି ଫଳ । ୧୧ ।
ତଞ୍ଚୁ ଚରଣେ ଲଗାଇ ଶୃଙ୍ଖଳ ।
ନଳ ଭୁଜେ ମଣ୍ଡି ଖଣ୍ଡ ମୃଣାଳ ।
ବାଳୁଁ ପଦ୍ମ ଅଙ୍ଗ ଦୋହୁଇବ କି ।
ତେବେ ମୋ ମରାଳ ବୋଲାଇବ କି ।
ଜଗତେ କେବଳ ।
ଜନେ ଭୁଞ୍ଜିବେ ସିନା ଏହି ଫଳ । ୧୨ ।
ପାଞ୍ଚାଳି ଶୁଣିଲା ଏଭେ ବାଣୀ ।
ପଦ୍ମଗର୍ଭେ* ପିକ ଜାଣି ଦଶା ।
ପାରିଜାତକ ସୁମନସମାଳା ।

* ପଦ୍ମଗର୍ଭ—ବ୍ରହ୍ମା ।

ପୁଲନ୍ଦକୁଳ ମଣ୍ଡିଲେଣି ଗଲା ।
କହିଲେ କି ହେବ ।
ବଳଡ ଢୋଣି ସଜଳ ହୁବ । ୧୩ ।

ପରିଣତ ବଦ୍ୟା ଜଳା ମାଳୀରେ ।
ପବିଶନ୍ଦ୍ରୁବନ୍ଧୁ ବଣଯୁଗଳରେ ।
ପଟ୍ଟୁଡା ଧ୍ୱବ ତା ନାନା ମତର ।
ଦାଣ୍ଡରେ ଧାଡ଼ିଲେ ଢସ ଖାଡଏ ।
ପଣ୍ଡତେ ବଗୁର ।
ନାଚ୍ଛିବେ କି ଉଲକଥା ଏପାର । ୧୪ ।

ଧିକ ଧାନ୍ଧକାର ନିର୍ମଳ ବାଣୀ ।
ଧବଏ ସ୍ତୁଅତ୍ରୁ ଜଗତେ ଶୁଣି ।
ପକ୍ଷୀ ଏଧ ପକ୍ଷୀ ସହିତେ ଜଳା ।
ପ୍ରଶ୍ନ ନାଶେ କବା ଧ୍ୱଣ ଡା ଗଲା ।
ପଣ୍ଡିତେ ବଗୁର ।
ବାନ୍ଧିବେ କି ଉଲକଥା ଏଧାର । ୧୫ ।

ବଦେଶେ ନୃପଢ ଶ୍ମଶ୍ରୁ ଯିବ ।
ସ୍ତ୍ରୀଭିବେ ଏକଥି ହୋଇଣ ସବ ।
ଦଚଣ ବଟଜ ବ୍ୟାଘ୍ର ଛଷିବ ।
ସମସ୍ତଙ୍କ ମୁଖ ସ୍ତମ୍ଭ ହୋଇବ ।
ଏମନ୍ତ ଯେ କର ।
ଦନେ ଗୀରଥିଲେ ଗୀରଲ୍ଲ ପର । ୧୭ ।

ଘରେ ସ୍ଥିର ପାଖି ଯାଢ ଭ୍ରାଉରେ ।
ଏକାବଚନ ଚଲୁଥିବ ଘରେ ।
ବନ୍ଧୁମାନେ ଯେ ହେବେ ନିକଟରେ ।
ଥିଯି ଯାଉଥିବେ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ପରେ ।
ଏମନ୍ତ ଯେ କର ।
ଦନେ ଗୀନ୍ଦୁଟେଲେ ଗାଲ୍ଲ ପର । ୧୭ ।

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଚରଣାରବନେ ସୀଢ ।
କହ ପାଜନ୍ଦେ ବସ୍ତୁଥିବ ମଢ ।
ଏକାଦଶୀରେ ଉଜାଗର ଘଡ ।
ଜାଗରରେ ହେଉଥିବ ପାହାନ୍ତ୍ରି ।

ଏମନ୍ତ ଯେ ଜନ ।
ବନେ ଗାଉଥିଲେ ଗାଉନ୍ତି ଘନ । ୧୮ ।

